

НАРЕДБА за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища

Приета с ПМС № 215 от 12.08.2004 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.08.2004 г., в сила от 27.08.2004 г., изм. и доп., бр. 10 от 6.02.2009 г., бр. 39 от 26.05.2009 г., изм., бр. 79 от 6.10.2009 г., доп., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 26.04.2011 г., изм., бр. 62 от 12.07.2013 г., в сила от 3.07.2013 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. (1) Висшите училища издават следните документи за образование и квалификация:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование "професионален бакалавър по...", "бакалавър" или "магистър" и приложение към нея;
2. европейско дипломно приложение;
3. свидетелство за професионална квалификация;
4. свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование;
5. свидетелство за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти;
6. свидетелство за професионално-квалификационна степен;
7. свидетелство за професионално-педагогическа специализация;
8. удостоверение за допълнително обучение или специализация.

(2) Висшите училища издават на обучаващите се лица студентска (курсантска) книжка, а при поискване - академична справка и уверение.

(3) Висшите училища поддържат главна книга и книга за регистриране на издаваните дипломи за висше образование.

Чл. 2. (1) Документите по чл. 1, ал. 1 и 2 се издават на български език.

(2) Европейското дипломно приложение се издава и на един от широко разпространените езици на Европейския съюз.

Чл. 3. (1) Висшите училища самостоятелно определят графичното оформление и организират отпечатването на документите.

(2) Документите по чл. 1, ал. 1 се издават на бланки с уникален идентификационен номер, поставен машинно, неутрален воден знак и друга защита срещу фалшифициране.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката издаваните от тях образци на документи.

Раздел II Изисквания към съдържанието на документите

Чл. 4. (1) Дипломата за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование се издава, след като са изпълнени всички задължения по учебния план на съответната специалност.

(2) Задължителните реквизити, които съдържа дипломата, са:

1. държавните символи: наименование на държавата, държавен герб и печат с държавен герб на висшето училище;

2. данни, идентифициращи притежателя на дипломата:

а) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство;

б) снимка, заверена с печата на висшето училище, и подпис на притежателя;

3. данни за висшето училище и обучението на притежателя на дипломата:

а) наименование и местонахождение на висшето училище;

б) наименование на основното звено, организирано обучението;

в) (доп. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) наименование на образователно-квалификационната степен, специалността и професионалната квалификация, както и видът на образователно-квалификационната степен "бакалавър" - "професионален бакалавър по ..." или "бакалавър";

г) продължителност на обучението по учебен план (брой семестри);

д) среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или среден успех от дипломната работа (с думи и с цифри);

е) наименование на втора специалност и придобитата професионална квалификация; среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или дипломната работа (с думи и с цифри);

ж) номер и дата на протокола на държавната изпитна комисия, взела решение за признаване на завършената образователно-квалификационна степен и придобитата професионална квалификация;

з) (изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г.) подпис на ректора на висшето училище или на упълномощен от него заместник-ректор и на декана (ръководителя) на основното звено, организирано обучението;

и) серия и уникален идентификационен номер на дипломата; регистрационен номер и дата.

(3) Задължителните реквизити, които съдържа приложението към дипломата, са:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни, идентифициращи притежателя на дипломата - имената съгласно документ за самоличност;

2. данни за резултатите от обучението:

а) продължителност на обучението по учебен план (брой учебни години/семестри); форма на обучение;

б) образователно-квалификационна степен и специалност;

в) наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти,

участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план;

г) оценки от положените изпити (с думи и цифри), среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри);

д) наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният(те) изпит(и);

е) оценки и среден успех от държавния(те) изпит(и) (с думи и с цифри), брой кредити;

ж) тема и оценки на дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

з) втора специалност, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; оценки от положените изпити (с думи и с цифри); среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри); наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният изпит; оценки и среден успех от държавния изпит, брой кредити и/или тема и оценки от дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

и) (доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г.) печат на висшето училище; подписи на ректора (ръководителя) на висшето училище или на упълномощен от него заместник ректор и на ръководителя на звеното, осъществило обучението;

к) текст: "Приложението е невалидно без диплома серия ..., уникален идентификационен номер ... и регистрационен номер/..... дата".

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г.) В дипломите за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование под или до снимката на притежателя ѝ висшето училище поставя холограмен стикер.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Холограмните стикери по ал. 4 се предоставят на висшето училище от Министерството на образованието и науката, ако обучението е проведено в съответствие със Закона за висшето образование (ЗВО) и държавните изисквания.

(6) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Графичното оформление и съдържанието на холограмния стикер се определят от министъра на образованието и науката.

(7) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г.) Диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование без холограмен стикер не се признава от държавата.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Всяка година до 30 ноември висшето училище представя в Министерството на образованието и науката данни за студентите, които се очаква да се дипломират през учебната година, ако изпълнят всички задължения по учебния план на съответната специалност. Данните задължително включват:

1. имената, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), гражданство;

2. наименование на основното звено, организирано обучението;

3. факултетен номер;

4. образователно-квалификационна степен; специалност и професионална квалификация; втора специалност;

5. форма на обучението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Министерството на образованието и науката извършва проверка в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" ЗВО и писмено уведомява висшето училище в случай на констатирани несъответствия.

(3) В 14-дневен срок от получаване на писменото уведомление по ал. 2 висшето училище представя убедителни писмени доказателства, на основата на които се извършва корекция в регистъра.

Чл. 4б. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Преди издаването на диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование висшето училище представя в Министерството на образованието и науката данните по чл. 4а, ал. 1, както и доказателства, че студентът е завършил обучението си по специалността от съответната образователно-квалификационна степен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Министерството на образованието и науката извършва проверка в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" ЗВО и предоставя на висшето училище холограмен стикер по чл. 4, ал. 6 с номера на студента в регистъра, ако обучението е проведено в съответствие със ЗВО и с държавните изисквания.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Министерството на образованието и науката писмено уведомява висшето училище в случай на констатирани несъответствия.

(4) В 14-дневен срок от получаване на писменото уведомление по ал. 3 висшето училище представя убедителни писмени доказателства, че студентът е изпълнил всички задължения по учебния план на съответната специалност, въз основа на които получава холограмен стикер.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Холограмният стикер се получава в Министерството на образованието и науката от ректора или от упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от представяне на всички данни и доказателства по ал. 1 или 4, а когато данни за студента не са били представени при условията и по реда на чл. 4а - в двумесечен срок от представяне на всички данни и доказателства по ал. 1.

Чл. 5. (1) Дубликат на диплома за висше образование се издава, когато оригиналната диплома е изгубена или е станала негодна за ползване.

(2) За получаване на дубликат заинтересуваното лице подава молба до:

а) ректора на висшето училище, издало оригиналната диплома;

б) ректора на висшето училище, което е приело архива - в случай че висшето училище, издало оригиналната диплома, е закрито или преобразувано;

в) държавния архив - в случай че той е приел за съхраняване архива на висшето училище, издало оригиналната диплома.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г.) Дубликатът на диплома се издава върху образец-дубликат, съдържащ всички реквизити на оригиналната диплома, като в него се отразяват данните, съответстващи на периода на обучението, и се подписва от действащите в момента на издаването декан на факултет (ръководител на основното звено) и ректор на висшето училище или упълномощен от него заместник-ректор. В дубликата се включва следният допълнителен текст: "Дипломата е дубликат на невалидна диплома серия ..., уникален идентификационен номер ..., регистрационен номер ..., издадена от (изписва се името на висшето училище, издало оригиналната диплома)".

(4) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г.) Върху подписа на ректора или на упълномощения от него заместник-ректор се полага печатът на висшето училище с държавния герб и се вписват датата и годината

на издаване на дубликата. Регистрационният номер, под който се регистрира дубликатът на дипломата, е предният номер в книгата за регистриране.

(5) Негодната за ползване диплома се представя във висшето училище и върху нея се записва текст: "невалидна - издаден дубликат", поставят се подпис на длъжностното лице, дата и печат на висшето училище.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г.) (1) Върху дубликата на диплома под или до снимката на притежателя висшето училище поставя холограмен стикер. Дубликат на диплома без холограмен стикер не се признава от държавата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Графичното оформление и съдържанието на холограмния стикер по ал. 1 се определят от министъра на образованието и науката.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Холограмните стикери по ал. 1 се предоставят от Министерството на образованието и науката при условията и по реда на чл. 4б.

Чл. 6. На лицата, завършили нова специалност на съответната образователно-квалификационна степен по време на обучението си по първата специалност, се издава и нова диплома за висше образование.

Чл. 7. (1) Европейско дипломно приложение се издава като допълнение към оригиналната диплома и не заменя официалното приложение към дипломата за висше образование.

(2) Европейското дипломно приложение следва да съдържа цялата информация съгласно реквизитите на приложения № 1 и 2.

Чл. 8. (1) Свидетелство за професионална квалификация се издава след проведено обучение по специализиран учебен план. С него се удостоверява приключването на завършена форма на подготовка, в резултат на която може да се придобие определена квалификация, но не и образователна степен и специалност.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. данни, идентифициращи притежателя на свидетелството и висшето училище, организирано обучението:

а) наименование на държавата;

б) наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;

в) наименование и местонахождение на основното звено, осъществило подготовката;

г) снимка, заверена с печата на висшето училище, серия и уникален идентификационен номер на свидетелството, подпис на притежателя на документа;

д) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

е) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) серия и номер на дипломата за завършена образователна степен (средно образование или образователно-квалификационна степен на висше образование), наименование на специалността и на образователната институция, от която е издадена;

ж) наименование на обучението и придобитата квалификация, продължителност и форма на обучението;

з) среден успех от положените изпити и успех от държавния изпит (с думи и с цифри) и/или дипломен

проект;

- и) дата и номер от протокола на изпитната комисия;
- к) подписи на ректора (ръководителя) и на декана (ръководителя) на звеното, провеждащо обучението;
- л) печат, регистрационен номер и дата на издаване на свидетелството;

2. данни за резултатите от обучението, които се отразяват в приложение към свидетелството:

- а) име, презиме и фамилия на притежателя на документа;
- б) наименование на учебните дисциплини, хорариум и оценки от положените изпити (с думи и с цифри);
- в) среден успех от обучението (с думи и с цифри);
- г) подписи на ректора и на декана (ръководителя на звеното, провеждащо обучението), печат на висшето училище;
- д) текст: "Приложението е невалидно без свидетелство с регистрационен номер/.....дата".

Чл. 9. (1) Свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след придобито висше образование се издава от висшите медицински училища и от Военномедицинската академия на завършилите следдипломна специализация, с което им се признават права на специалисти по определена медицинска специалност.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

- 1. наименование на държавата;
- 2. наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;
- 3. серия и уникален идентификационен номер на свидетелството, дата на издаване и регистрационен номер;
- 4. текст: "Признават се права на специалист по (изписва се наименованието на придобитата медицинска специалност), считано от (дата)";
- 5. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденца от документа за самоличност), дата и място на раждане;
- 6. снимка и подпис на притежателя на свидетелството;
- 7. данни от дипломата за висше образование - наименование на висшето училище, образователно-квалификационна степен, специалност и професионална квалификация; серия и уникален идентификационен номер;
- 8. подпис на ректора и печат на висшето училище с държавния герб.

Чл. 10. (1) Свидетелство за успешно завършен подготовителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език се издава на чужденци - студенти, докторанти и специализанти.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

- 1. наименование и местонахождение на висшето училище и на основното звено, осъществило подготовката;

2. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, дата и място на раждане, личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност;
3. учебни дисциплини, оценка от положените изпити (с думи и с цифри), брой кредити;
4. подпис на ректора и ръководителя на звеното, печат на висшето училище;
5. регистрационен номер и дата на издаването.

Чл. 11. (1) Свидетелство за професионално-квалификационна степен се издава на педагогическите кадри от системата на народната просвета.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;
2. наименование и местонахождение на основното звено;
3. име, презиме и фамилия, ЕГН, дата и място на раждане;
4. серия, уникален идентификационен номер и дата на издаване на дипломата за висше образование, образователно-квалификационна степен и специалност;
5. текст: "придобил(а) (отбелязва се поредността на притежаваната професионално-квалификационна степен) на ... (дата) със свидетелство №, издадено от (наименование на институцията, издала свидетелството) въз основа на ... (изписва се основанието) и заповед на ... (изписва се длъжността на лицето и институцията, издало заповедта)";
6. придобита професионално-квалификационна степен;
7. подпис на ректора и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;
8. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

(3) Свидетелство за професионално-педагогическа специализация се издава на педагогически кадри, завършили едногодишна професионално-педагогическа специализация.

(4) Свидетелството по ал. 3 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище и основното звено, организирано обучението;
2. име, презиме и фамилия, ЕГН, дата и място на раждане, община, област;
3. текст: "е завършил(а) едногодишна професионално-педагогическа специализация в периода от ... до ...";
4. тематика на специализацията;
5. среден успех от курса на обучението по учебен план (с думи и с цифри);
6. подписи на ректора (директора) и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;
7. регистрационен номер и дата на издаване на свидетелството.

(5) Приложението към свидетелството за професионално-педагогическа специализация съдържа:

1. име, презиме и фамилия;
2. наименование на учебното заведение, специалност, серия и уникален идентификационен номер на дипломата за висше образование;
3. изучавани учебни дисциплини, оценки (с думи и с цифри), среден успех, тема на дипломната работа и успех от защитата (с думи и с цифри);
4. подписи на ректора (директора) и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;
5. текст: "Приложението е невалидно без свидетелство за професионално-педагогическа специализация, серия ..., номер ... и регистрационен номер ..., дата ...".

Чл. 12. (1) Удостоверение се издава след проведено допълнително обучение или специализация в различни форми за повишаване на квалификацията.

(2) Удостоверението по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;
2. наименование и местонахождение на основното звено, осъществило подготовката;
3. име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава) на притежателя;
4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) серия и номер на дипломата за завършена образователна степен (средно образование или образователно-квалификационна степен на висше образование) и наименование на специалността и образователната институция, от която е издадена;
5. дата на завършването и продължителност на курса;
6. тематика на обучението;
7. наименование на изучаваните учебни дисциплини;
8. оценки от положените изпити и среден успех от курса на обучение (с думи и с цифри);
9. печат и подпис на ръководителя на основното звено;
10. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

Чл. 13. (1) Академичната справка отразява резултатите от обучението на студента на всеки негов етап. Със справката се обслужва както академичната мобилност (прекъсване, обучение в друго висше училище или в чужбина, смяна на специалност, факултет или висше училище), така и признаването на периоди на обучение.

(2) Академичната справка по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на образователната институция и на звеното, организирали обучението;
2. данни на обучаващия се - име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство;
3. дата на записване и поредност на курса;
4. образователно-квалификационна степен, специалност и професионална квалификация;

5. продължителност на обучението по учебен план за образователно-квалификационната степен (брой заверени семестри или учебни години);

6. форма на обучение;

7. наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж, със съответстващия им хорариум и брой кредити;

8. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) оценки по изучаваните учебни дисциплини (с думи и с цифри) и техните съответствия по скалата на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), както следва: Отличен - А; Много добър - В; Добър - С; Среден - D,E; Слаб - F,X, F;

9. имена на преподавателите, провели изпитите (текущи оценки, зачоти);

10. теми на курсовите работи или проектите, тема на дипломната работа или на държавния(те) изпит(и) (с думи и с цифри), брой кредити;

11. печат и подпис на ръководителя на звеното, организирано обучението;

12. изходящ номер и дата на издаване на академичната справка.

Чл. 14. Студентската (курсантската) книжка съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. снимка на студента, заверена с печата на висшето училище, факултетен номер;

4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни на студента: имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

5. дата на записване във висшето училище;

6. образователно-квалификационна степен и специалност;

7. продължителност и форма на обучението;

8. подписи на ректора и на декана (ръководителя) на основното звено, организирано обучението;

9. печат на висшето училище;

10. страници за отразяване на наименованията на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити, семестриалните изпити и оценките от тях, имената и подписите на преподавателите;

11. страници за отразяване на проведената учебна и производствена практика и резултатите от тях за съответния семестър (тема, база за провеждане, продължителност, успех, брой кредити, ръководител, заверка от ръководството на съответното звено, подписи);

12. страница за отразяване на темата на дипломната работа или наименованията на държавните изпити, оценки, брой кредити;

13. бележки за отпуск или промяна в студентското положение.

Чл. 15. Уверението съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;
2. наименование и местонахождение на основното звено;
3. наименование на документа, регистрационен номер и дата на издаването му;
4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни за студента: имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), постоянен адрес, факултетен номер;
5. учебна година, семестър, курс, образователно-квалификационна степен, специалност и форма на обучение;
6. текст: "Настоящото се издава в уверение на това, че ..." и по-нататък се описва фактът или обстоятелството, удостоверявано с този документ;
7. длъжност, печат и подпис на служебното лице, издало документа.

Чл. 16. (1) Главната книга на висшето училище съдържа:

1. данни за идентификация на висшето училище и на обучаващите се:
 - а) наименование и местонахождение на висшето училище;
 - б) наименование и местонахождение на основното звено, организирано обучението;
 - в) първи и последен факултетен номер, вписан в главната книга;
 - г) датите на завеждане и на приключване на главната книга;
 - д) факултетен номер;
 - е) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, дата и място на раждане (град, село, област, държава);
 - ж) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност) и постоянен адрес;
 - з) серия, уникален идентификационен и регистрационен номер и дата на издаване на дипломата за завършено средно/висше образование, наименование и местонахождение на образователната институция, издала дипломата (за чуждестранните студенти се включва и реквизит: № на удостоверението за признато средно образование);
 - и) дата на постъпване във висшето училище;
 - к) основание за приемане на лицето във висшето училище - номер и дата на заповедта на ректора (директора);
 - л) дата и подпис на лицето - притежател на дипломата за средно образование, при получаването ѝ обратно;
2. данни за хода и резултатите от обучението:

а) наименование на образователно-квалификационната степен и на специалността;

б) продължителност на обучението по учебен план (название, № на учебния план, година на неговото утвърждаване);

в) форма на обучение;

г) наименование на втората специалност, придобита в хода на обучението;

д) специализация(и);

е) наименование на професионалната квалификация;

ж) регистрация на съответната учебна година и семестър;

з) промени в студентското положение;

и) резултати от проведени изпити и текущи оценки, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, курсови работи, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в проведени практики и стажове със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; резултати от проведени изпити и текущи оценки, поредност на изпитните сесии, успех, номер и дата на протокола, подпис на преподавателя;

к) дипломна работа - тема на дипломната работа, наименование на катедрата, име и подпис на научния ръководител, дата на предаване на дипломната работа за защита, оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

л) държавен(и) изпит(и) - наименование, поредност на явяванията, дата, получена оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

м) серия, уникален идентификационен и регистрационен номер, дата на издадената диплома.

(2) Книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование съдържа:

1. наименование на висшето училище и на основното звено;

2. първи и последен регистрационен номер, вписан в книгата;

3. датите на завеждане и на приключване на книгата;

4. уникален идентификационен и регистрационен номер на документа и година на издаването му;

5. факултетен номер или друг код, идентифициращ обучаващия се;

6. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност);

7. дата на получаване на документа и подпис на получателя;

8. длъжност и подпис на служебното лице, удостоверяващо информацията.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Висшите училища могат да издават други документи, както и да включват допълнителни реквизити, отразяващи спецификата на обучението.

§ 2. Дубликати на документи по чл. 1, ал. 1, т. 2 - 8 се издават по реда на чл. 5 .

§ 3. Студентите имат право да получат Международна идентификационна студентска карта (ISIC), одобрена от ЮНЕСКО (UNESCO), върху която е изобразен отличителният знак на висшето училище.

§ 4. Свидетелството за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование се издава при условията и по реда на наредбата по чл. 87, ал. 3 от Закона за народното здраве.

§ 5. Свидетелството за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти, се издава при условията и по реда на Наредбата за държавни изисквания за приемане на студенти във висшите училища, приета с Постановление № 79 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 40 от 2000 г.).

§ 6. Свидетелството за придобиване на професионално-квалификационна степен и Свидетелството за професионално-педагогическа специализация се издават при условия и по ред, предвидени в наредбата съгласно чл. 39, ал. 4 от Закона за народната просвета.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката образците на документите по чл. 1, ал. 1 и 2 в срок 3 месеца от влизането в сила на наредбата.

§ 7а. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 26.04.2011 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Министърът на образованието и науката и министърът на отбраната издават съвместна инструкция по прилагането на наредбата в областта на военното образование.

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 11 във връзка с чл. 7 от Закона за висшето образование.

§ 9. Отменя се Наредбата за единните държавни изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 151 на Министерския съвет от 1997 г., (обн., ДВ, бр. 31 от 1997 г.; изм., бр. 59 от 1997 г.).

§ 10. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 16 на Министерския съвет от 26 януари 2009 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 10 от 2009 г.)

§ 1. В Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 75 от 2004 г.), се правят следните изменения и допълнения:

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. (1) Разпоредбите по § 1, т. 2, буква "в", т. 4 и 5 влизат в сила от 1 юни 2009 г.

(2) Разпоредбите по § 1, т. 5 се прилагат за дипломи, издадени след 1 юни 2009 г.

§ 4. (1) Издадените преди 1 юни 2009 г. дипломи и дубликати на дипломи за висше образование се признават от държавата без наличието на холограмен стикер.

(2) Издадените след 1 юни 2009 г. дубликати на дипломи за висше образование се признават от държавата без наличието на холограмен стикер, ако оригиналът на дипломата е издаден преди 1 юни 2009 г.

§ 5. За учебната 2008 - 2009 г. висшето училище представя в Министерството на образованието и науката данните по чл. 4а от Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища в едномесечен срок от влизането в сила на постановлението.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 231 на Министерския съвет от 25 септември 2009 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 79 от 2009 г.)

.....

§ 27. Навсякъде в Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10 и 39 от 2009 г.), думите "министъра на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката" се заменят съответно с "министъра на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 142 на Министерския съвет от 8 юли 2013 г. за приемане на

Устройствен правилник на Министерството на младежта и спорта

(ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.)

.....

§ 52. В Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10, 39 и 79 от 2009 г. и бр. 33 от 2011 г.), навсякъде думите "образованието, младежта и науката" се заменят с "образованието и науката".

.....

Приложение № 1

към чл. 7
(Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.,
бр. 62 от 2013 г.,
в сила от 3.07.2013 г.)

.....

наименование на висшето училище
ЕВРОПЕЙСКО ДИПЛОМНО ПРИЛОЖЕНИЕ

Настоящото приложение към дипломата следва модела, разработен от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО/ЦЕПЕС. Целта на приложението е да осигури достатъчни и независими данни, които да съдействат за подобряване на "прозрачността" и за безпристрастното и справедливо признаване на документите за образование и професионална квалификация (дипломи, степени, сертификати) в международен аспект. То съдържа описание на същността, нивото, контекста, съдържанието и статута на обучението, което е преминато и успешно завършено от съответното лице - притежател на оригиналния документ, който удостоверява квалификацията и към който е прикрепено приложението. То не трябва да съдържа никакви качествени характеристики, приравнителни оценки или предложения относно признаване. Трябва да бъде въведена информация във всичките 8 секции на приложението. Ако не е предоставена информация в някои от секциите, подробно трябва да се обяснят причините за това. **1.** Информация, идентифицираща

притежателя на квалификацията:

1.1. Фамилно име:

1.2. Собствено и бащино име:

1.3. Дата на раждане (ден/месец/година), място на раждане, държава, гражданство:

1.4. Факултетен номер на студента:

2. Информация, идентифицираща квалификацията:

2.1. Пълно наименование на квалификацията (изписва се на български език) и ако квалификацията отразява общоприета титла/звание (доктор, инженер), тя се отразява (изписва се на български език):

2.2. Професионално направление за придобиване на квалификацията:

2.3. Наименование и статут на висшето училище (държавно или частно), осъществило обучението и присъдило квалификацията (изписва се на български език), акредитация:

2.4. Наименование и статут на институцията (ако е различна от 2.3), която е администрирала обучението (изписва се на български език) и акредитация:

2.5. Език(езици), на който е проведено обучението/изпитите: **3. Информация за равнището на квалификацията:**

3.1. Равнище на квалификацията и нейното място в националната образователна система:

3.2. Официална продължителност на програмата за обучение (в седмици или в години) и действителната учебна заетост на студента:

3.3. Изискване(ия) за достъп: **4. Информация за съдържанието на обучението и получените резултати:**

4.1. Форма на обучение:

4.2. Изисквания на програмата (съществуващи нормативни изисквания, осигуряващи придобиването на квалификацията):

4.3. Описание на програмата (например модули на обучение или изучавани учебни дисциплини) и индивидуални оценки, нива/кредити, получени от студента:

(ако тази информация се намира в официалното приложение към дипломата, тя трябва да се използва в тази секция).

4.4. Прилагана(и) система(и) на оценяване, както и (ако това е приложимо) обяснение за разпределението на оценките и скалата за оценяване:

4.5 Място на квалификацията в националната система за висше образование (изписва се на български език): **5. Информация за функцията на квалификацията:**

5.1. Достъп до следващо академично обучение:

5.2. Достъп до професия: **6. Допълнителна информация (характеризираща висшето училище и квалификацията):**

6.1. Допълнителна информация:

6.2. Други източници на информация: **7. Заверяване на приложението:**

7.1. Дата на издаване:

7.2. Име и подпис на упълномощеното лице, издало приложението:

7.3. Длъжност на упълномощеното лице:

7.4. Официален печат на институцията, която гарантира автентичността на приложението: **8. (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.)**

Информация относно националната система за висше образование (изготвя се от националния ENIC/NARIC център към Министерството на образованието и науката):

Притежателите на диплома за завършено средно образование имат право да продължат образованието си без ограничения в избора на висше училище.

Приемът във висшите училища се основава на успешно положени приемни изпити.

Видът и броят на тези изпити се определят от висшите училища и са тясно свързани с техния профил. Изискванията за приемане на студентите, зависещи от типа висше училище и конкретните специалности, включват писмени състезателни изпити (един или повече), тестове (различаващи се по обем и структура) и представяне на диплома за завършено средно образование.

Автономията на висшите училища им позволява да определят сами изискванията за прием всяка година. Процедурата за кандидатстване за всяка специалност се определя всяка година и се публикува в справочника на съответното висше училище.

Висшите училища след решение на академичния съвет могат да приемат и без конкурсен изпит кандидат-студенти, издържали успешно държавните зрелостни изпити за придобиване на средно образование.

Системата на висшето образование организира обучение след завършено

средно образование и се състои от следните степени:

8.1. образователно-квалификационна степен "бакалавър", за придобиването на която в съответствие с учебния план се изискват:

а) не по-малко от 180 кредита със срок на обучение не по-малък от 3 години - "професионален бакалавър по ...";

б) не по-малко от 240 кредита със срок на обучение не по-малък от 4 години - "бакалавър";

8.2. образователно-квалификационна степен "магистър", за придобиването на която се изискват:

а) не по-малко от 300 кредита съгласно учебния план със срок на обучение не по-малък от 5 години;

б) не по-малко от 120 кредита след придобита образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...";

в) не по-малко от 60 кредита след придобита образователно-квалификационна степен "бакалавър".

Колежите провеждат обучение в образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...", което осигурява специализирана професионална подготовка по съответните професионални направления и специалности.

Лицата, придобили образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...", могат да продължат образованието си в образователно-квалификационна степен "магистър" само в същото професионално направление при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или с държавните изисквания.

Обучението в степен "бакалавър" в съответствие с учебния план осигурява широкопрофилна подготовка или специализирана професионална подготовка по професионални направления и специалности.

Обучението в степен "магистър" осигурява задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност.

8.3. Обучението в образователна и научна степен "доктор" се осъществява по научни специалности.

Диплома за завършена степен на висшето образование се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебен план, независимо от календарния срок на обучение.

Приложение № 2

към чл. 7

(Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.)

higher education institution

EUROPEAN DIPLOMA SUPPLEMENT

This Diploma Supplement follows the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES. The purpose of the supplement is to provide sufficient independent data to improve the international 'transparency' and fair academic and professional recognition of qualifications (diplomas, degrees, certificates etc.). It is designed to provide a description of the nature, level, context, content and status of the studies that were pursued and successfully completed by the individual named on the original qualification to which this supplement is appended. It should be free from any value judgements, equivalence statements or suggestions about recognition. Information in all eight sections should be provided. Where information is not provided, an explanation should give the reason why.

1. INFORMATION IDENTIFYING THE HOLDER OF THE QUALIFICATION

1.1. Family name(s):

1.2. Given name(s):

1.3. Date of birth (day/month/year):

1.4. Student identification number or code (if available):

2. INFORMATION

IDENTIFYING THE QUALIFICATION

2.1. Name of qualification and (if applicable) title conferred (in original language):

2.2. Main field(s) of study for the qualification:

2.3. Name and status of awarding institution (in original language):

2.4. Name and status of institution (if different from 2.3)

administering studies (in original language):

2.5. Language(s) of instruction/examination:

3. INFORMATION ON THE LEVEL OF THE

QUALIFICATION

3.1. Level of qualification:

3.2. Official length of programme:

3.3. Access requirements(s)

4. INFORMATION ON THE CONTENTS AND RESULTS GAINED

- 4.1. Mode of study:
- 4.2. Programme requirements:
- 4.3. Programme details: (e.g. modules or units studied), and the individual grades/marks/credits obtained:
(if this information is available on an official transcript this should be used here)
- 4.4. Grading scheme and, if available, grade distribution guidance:
- 4.5. Overall classification of the qualification (in original language):

5.

INFORMATION ON THE FUNCTION OF THE QUALIFICATION

- 5.1. Access to further study:
 - 5.2. Professional status (if 'applicable):
 - 6.1. Additional information:
 - 6.2. Further information sources:
 - 7.1. Date:
 - 7.2. Signature:
 - 7.3. Capacity:
 - 7.4. Official stamp or seal:
6. ADDITIONAL INFORMATION
7. CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT
8. (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) Information on the national higher education system (prepared by the National ENIC/NARIC center of the Ministry of Education and Science)

Holders of diplomas of completed secondary education have the rights to continue their studies without restrictions as to the type of the higher school. Admission to higher schools is based on successfully passed entrance examinations. The type and the number of these examinations are defined by the higher schools and are closely related to their profile. The requirements for student admission, depending on the type of the higher school and the given speciality, comprise written competitive examinations (one or more), tests (with different volume and structure) and a diploma of completed secondary education. The autonomy of the higher schools gives them the rights to define on annual basis the admission requirements. The admission procedure for each speciality is defined on annual basis and made public in the Guide of the respective higher school.

The higher schools, in compliance with a decision of the Academic council, can admit students without passing entrance examinations provided they have successfully sat for State matriculation examinations for acquiring secondary education.

The system of higher education provides training after completed secondary education and comprises the following degrees:

- 8.1. Bachelor's educational and qualification degree. According to the curriculum the acquisition of that degree requires:
 - a) minimum 180 credits with a duration of the studies of at least three years leading to the Professional Bachelor in degree;
 - b) minimum 240 credits with a duration of the studies of at least four years leading to the Bachelor's degree.
- 8.2. Master's educational and qualification degree. The requirements for the acquisition are as follows:
 - a) minimum 300 credits according to the curriculum with a duration of the studies of at least five years;
 - b) minimum 120 credits for holders of Professional Bachelor in degree;
 - c) minimum 60 credits for holders of Bachelor's degree.

Colleges organize training for the acquisition of the Professional Bachelor in educational and qualification degree that provides specialized vocational training in the respective professional sectors and specialities.

Holders of the Professional Bachelor in educational and qualification degree can continue their training for the Master's educational and qualification degree only in the same professional sector in compliance with the terms and conditions laid down in the Rules of the higher school or in the State Requirements.

Studies for Bachelor's degree organized in compliance with the curriculum provide multi - profiled training or specialized vocational training in professional sectors and specialities.

Studies for Master's degree provide profound fundamental training combined with profile - oriented training within a given speciality.

8.3. Studies for Doctor's educational and scientific degree are carried out in scientific specialities.

Diplomas for completed degrees are issued upon the successful completion of all duties included in the curriculum, irrespective of the

calendar duration of studies.